Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2026/4623

31.8.2026

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Καθοδήγηση για την εφαρμογή του άρθρου 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724

(C/2026/4623)

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι η παροχή πρακτικής καθοδήγησης στις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς για την αξιολόγηση της συμβολής στη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 25 της πράξης για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών. Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης δεν έχει νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα. Παρότι ενίοτε παραφράζει τις διατάξεις της νομοθεσίας της Ένωσης, δεν έχει σκοπό να επιφέρει προσθήκες ή περιορισμούς ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην ΝΖΙΑ ή σε άλλες δεσμευτικές νομοθετικές πράξεις, όπως είναι ο κανονισμός για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP). Επιπλέον, το παρόν έγγραφο καθοδήγησης ισχύει με την επιφύλαξη των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και της αρχής της επικουρικότητας. Η Επιτροπή μπορεί να αναθεωρήσει ή να επεκτείνει την παρούσα καθοδήγηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελίδα

I. Εισαγωγή 4

II. Πεδίο εφαρμογής 4

III. Συμβολή στη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων 6

A. Οι απαιτήσεις περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (άρθρο 25 παράγραφος 1 της ΝΖΙΑ) 6

B. Οι πρόσθετες μη τιμολογιακές απαιτήσεις (άρθρο 25 παράγραφος 3 της ΝΖΙΑ) 6

1. Η ειδική προϋπόθεση που σχετίζεται με κοινωνικά ή εργασιακά ζητήματα 6

2. Η απαίτηση απόδειξης της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας 7

3. Η ειδική συμβατική υποχρέωση έγκαιρης παράδοσης 7

Γ. Οι απαιτήσεις ανθεκτικότητας (άρθρο 25 παράγραφος 7 της ΝΖΙΑ) 8

1. Πότε λαμβάνεται υπόψη η συμβολή στην ανθεκτικότητα; 8

2. Εφαρμογή των απαιτήσεων ανθεκτικότητας 9

3. Προσδιορισμός και επαλήθευση της καταγωγής των τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων 11

4. Μέτρηση της αξίας των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων 11

5. Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων 12

6. Καθορισμός του αναλογικού τέλους [άρθρο 25 παράγραφος 7 στοιχείο δ) της ΝΖΙΑ] 13

IV. Εξαιρέσεις 13

Α. Μόνο ένας προμηθευτής [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο α) της ΝΖΙΑ] 14

Β. Μη υποβολή κατάλληλης προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο β) και άρθρο 25 παράγραφος 11 της ΝΖΙΑ] 14

Γ. Δυσανάλογες διαφορές κόστους [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο γ) και άρθρο 25 παράγραφος 10 της ΝΖΙΑ] 15

Δ. Διεθνείς συμφωνίες [άρθρο 25 παράγραφος 8 της ΝΖΙΑ] 16

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

CPV	Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις
ΣΟ	Συνδυασμένη Ονοματολογία
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΣΔΣ	Συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις
ΕΣ	Εναρμονισμένο σύστημα
JRC	Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
MSC	Κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο
NZIA	Πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών
Φ/Β	Φωτοβολταϊκά

I. **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (στο εξής: «πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών» ή «ΝΖΙΑ») ([1]) θεσπίζει νομικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, για τη μείωση της στρατηγικής εξάρτησης της ΕΕ όσον αφορά τις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών και τις αλυσίδες εφοδιασμού τους και για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια, στο άρθρο 5 της ΝΖΙΑ τίθενται για την Επιτροπή και τα κράτη μέλη στόχοι για την επίτευξη παραγωγικής ικανότητας της τάξης τουλάχιστον του 40 % των ετήσιων αναγκών χρήσης της ΕΕ έως το 2030 για τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών και του 15 % της παγκόσμιας παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών έως το 2040.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, το άρθρο 25 της ΝΖΙΑ καθορίζει απαιτήσεις για τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 2014/23/ΕΕ ([2]), 2014/24/ΕΕ ([3]) και 2014/25/ΕΕ ([4]) (στο εξής: οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις) ώστε να διασφαλιστεί ότι οι δημόσιες δαπάνες συμβάλλουν στην τόνωση της ζήτησης για τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών που συμβάλλουν στη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα. Το άρθρο 25 της ΝΖΙΑ απαιτεί την εφαρμογή ελάχιστων απαιτήσεων όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού, καθώς και υποχρεώσεων που συνδέονται με την εκτέλεση της σύμβασης.

Η παρούσα ανακοίνωση παρέχει καθοδήγηση στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 25 της ΝΖΙΑ, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 1 της ΝΖΙΑ, και δεν θίγει τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

II. **ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

Το άρθρο 25 της ΝΖΙΑ εφαρμόζεται σε *«διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ ή 2014/25/ΕΕ όταν οι συμβάσεις αυτές έχουν ως μέρος του αντικειμένου τους κάποια από τις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) του παρόντος κανονισμού»*, καθώς και σε *«συμβάσεις έργων και συμβάσεις παραχώρησης έργων που περιλαμβάνουν τέτοιες τεχνολογίες»*.

Αντιστοιχία με το πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις. Το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 25 της ΝΖΙΑ αντιστοιχεί στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις. Ως εκ τούτου, τα κατώτατα όρια, οι εξαιρέσεις και οι ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται στις εν λόγω οδηγίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν καθορίζεται αν μια διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 25 της ΝΖΙΑ. Για παράδειγμα, το άρθρο 25 εφαρμόζεται σε συμβάσεις που επιδοτούνται από αναθέτουσες αρχές, εφόσον πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 13 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ ([5]). Ομοίως, το άρθρο 25 εφαρμόζεται επίσης στα δυναμικά συστήματα αγορών, καθώς και στις συμφωνίες-πλαίσια, υπό την προϋπόθεση ότι η αξία της συμφωνίας-πλαισίου (και όχι των συμβάσεων που ανατίθενται βάσει τέτοιας συμφωνίας) πληροί τα κατώτατα όρια των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις ([6]).

Χρονικό πεδίο εφαρμογής. Το δίκαιο που πρέπει να εφαρμόζεται σε μια διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης είναι το δίκαιο που εφαρμόζεται κατά τον χρόνο της προκήρυξης του διαγωνισμού ή κατά την έναρξη της διαδικασίας, όχι κατά τον χρόνο ανάθεσης των συμβάσεων. Όσον αφορά τις συμφωνίες-πλαίσια και τις συμβάσεις που ανατίθενται βάσει των εν λόγω συμφωνιών, εφαρμοστέο δίκαιο είναι το δίκαιο που ισχύει κατά τον χρόνο δημοσίευσης της προκήρυξης διαγωνισμού βάσει της συμφωνίας-πλαισίου.

Συμπερίληψη τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών. Όσον αφορά τις συμβάσεις έργων και τις συμβάσεις παραχώρησης έργων, το άρθρο 25 της ΝΖΙΑ εφαρμόζεται όταν οι εν λόγω συμβάσεις «περιλαμβάνουν» τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια). Για παράδειγμα, μια σύμβαση για την κατασκευή ή την ανακαίνιση σχολικού κτιρίου, το οποίο πρόκειται να εξοπλιστεί με ηλιακούς φωτοβολταϊκούς συλλέκτες, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 25.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (ΕΕ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

([2]) Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([3]) Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([4]) Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([5]) Δηλαδή όταν η σύμβαση έργων ή υπηρεσιών επιδοτείται άμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % από αναθέτουσα αρχή και υπερβαίνει ένα ορισμένο κατώτατο όριο.

([6]) Τα ισχύοντα κατώτατα όρια μπορούν να ελεγχθούν ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/legal-rules-and-implementation/thresholds_en?prefLang=el.

Για άλλες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, το άρθρο 25 της ΝΖΙΑ εφαρμόζεται όταν οι εν λόγω συμβάσεις περιλαμβάνουν τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) της ΝΖΙΑ «ως μέρος του αντικειμένου τους». Το αντικείμενο της σύμβασης θα πρέπει να καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα και να αναφέρεται ρητά στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης. Το κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις μπορεί να βοηθήσει τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς να προσδιορίσουν το αντικείμενο της σύμβασης. Ωστόσο, θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη και άλλες πτυχές, κατά περίπτωση. Αυτό σημαίνει ότι το άρθρο 25 ενδεχομένως εφαρμόζεται ακόμη και αν οι σχετικές τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών δεν αναφέρονται στο κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις μιας σύμβασης.

Η εφαρμογή του άρθρου 25 της ΝΖΙΑ ενεργοποιείται όταν μια σχετική τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών αποτελεί μέρος του αντικειμένου μιας σύμβασης. Παρότι η τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στο αντικείμενο της σύμβασης, δεν έχει σημασία τι μερίδιο της συνολικής αξίας της σύμβασης αντιπροσωπεύει η εν λόγω τεχνολογία, δεδομένου ότι οι απαιτήσεις του άρθρου 25 παράγραφοι 1 και 7 αφορούν μόνο τις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών που περιλαμβάνονται (και όχι ολόκληρη τη σύμβαση). Ομοίως, η αξία της τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών δεν έχει σημασία, υπό την προϋπόθεση ότι η (εκτιμώμενη) αξία του συνόλου της σύμβασης υπερβαίνει τα κατώτατα όρια για την εφαρμογή των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις.

Ωστόσο, η εφαρμογή του άρθρου 25 της ΝΖΙΑ ενεργοποιείται μόνο όταν η σύμβαση περιλαμβάνει τελικό προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών ως μέρος του αντικειμένου της. Δεν ενεργοποιείται εάν το αντικείμενο της σύμβασης περιλαμβάνει προϊόντα που έχουν τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών ως ένα από τα δευτερεύοντα κατασκευαστικά στοιχεία τους. Για παράδειγμα, ενώ η προμήθεια μπαταριών βιομηχανικού τύπου εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 25, η προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και ηλεκτρικών οχημάτων που περιλαμβάνουν μπαταρίες δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω άρθρου ([7]).

Όταν μια διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης υποδιαιρείται σε παρτίδες, για τους σκοπούς του άρθρου 25, το αντικείμενο πρέπει να αξιολογείται ανά παρτίδα και όχι για ολόκληρη τη διαδικασία. Για παράδειγμα, εάν μια διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης υποδιαιρείται σε δύο παρτίδες, μία για την παράδοση της τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών και μία για την εγκατάσταση της εν λόγω τεχνολογίας, το άρθρο 25 εφαρμόζεται μόνο στην πρώτη παρτίδα. Οι διαδικασίες δεν μπορούν να υποδιαιρούνται σε τμήματα με σκοπό να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής της ΝΖΙΑ.

Αποφυγή διπλής κάλυψης από τα άρθρα 25 και 26 της ΝΖΙΑ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 25 και εκείνο του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ ενδέχεται να αλληλεπικαλύπτονται. Για την περίπτωση αυτήν, η αιτιολογική σκέψη 7 του εκτελεστικού κανονισμού για την ΝΖΙΑ σχετικά με τα μη τιμολογιακά κριτήρια στις δημοπρασίες ([8]) ορίζει τα εξής:

«*Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735, τα κράτη μέλη πρέπει να περιλαμβάνουν κριτήρια προεπιλογής ή κριτήρια ανάθεσης για την αξιολόγηση της συμβολής της δημοπρασίας στη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα. Σύμφωνα με το άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς οφείλουν να εφαρμόζουν σε ορισμένες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων ελάχιστες υποχρεωτικές απαιτήσεις όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και ορισμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις για την αξιολόγηση της συμβολής της υποβαλλόμενης προσφοράς στην ανθεκτικότητα. Τόσο οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων όσο και οι δημοπρασίες για την εκδίπλωση πηγών ανανεώσιμης ενέργειας συμβάλλουν στην ανθεκτικότητα της Ένωσης. Οι δημόσιες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας και είναι αναθέτοντες φορείς σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου υπόκεινται στο άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 κατά την προμήθεια των τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735. Ταυτόχρονα, μπορούν επίσης να συμμετέχουν ως προσφέροντες σε δημοπρασίες ανανεώσιμης ενέργειας που υπόκεινται στο άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735. Η αιτιολογική σκέψη 81 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 υπενθυμίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι απαιτήσεις όσον αφορά τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα εφαρμόζονται κατά τρόπο που διασφαλίζει τον θεμιτό και ισότιμο ανταγωνισμό μεταξύ των παραγόντων της αγοράς, ανεξάρτητα από την ιδιοκτησιακή δομή τους. Προκειμένου να διασφαλιστεί ο εν λόγω θεμιτός και ισότιμος ανταγωνισμός, για τους σκοπούς της αξιολόγησης των απαιτήσεων ανθεκτικότητας και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, οι δημόσιες επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε δημοπρασίες ανανεώσιμης ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 26 θα πρέπει να υπόκεινται μόνο στους κανόνες που ορίζονται στο άρθρο 26. Οι κανόνες που ορίζονται στο άρθρο 25 θα πρέπει να εφαρμόζονται στην προμήθεια τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, εκτός εάν η εν λόγω προμήθεια χρησιμοποιείται για την εκτέλεση έργων που ανατίθενται στο πλαίσιο δημοπρασιών ανανεώσιμης ενέργειας που υπόκεινται στο άρθρο 26*».

([7]) Αυτό διαφοροποιεί το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 25 από εκείνο του άρθρου 28 της ΝΖΙΑ. Το άρθρο 25 εφαρμόζεται όταν οι τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) της ΝΖΙΑ αποτελούν μέρος του αντικειμένου της σύμβασης. Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τις μπαταρίες, οι οποίες αποτελούν δευτερεύον κατασκευαστικό στοιχείο των ηλεκτρικών οχημάτων, αλλά όχι τα συστήματα ηλεκτρικής πρόωσης για οδικές μεταφορές, τα οποία μπορούν να εξομοιωθούν με ηλεκτρικά οχήματα. Αντιθέτως, το άρθρο 28 εφαρμόζεται σε δημόσια καθεστώτα που στηρίζουν την αγορά οποιουδήποτε τελικού προϊόντος τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων ηλεκτρικής πρόωσης για οδικές μεταφορές. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον τα οχήματα μηδενικών εκπομπών εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 28 της ΝΖΙΑ (βλ. ανακοίνωση C/2026/123 της Επιτροπής).

([8]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1176 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης σχετικά με τις δημοπρασίες για την εκδίπλωση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

III. **ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

Το άρθρο 25 της ΝΖΙΑ προβλέπει την εφαρμογή, στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, τριών διαφορετικών ειδών απαιτήσεων, οι οποίες είναι: οι ελάχιστες υποχρεωτικές απαιτήσεις όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα (άρθρο 25 παράγραφος 1), απαίτηση ανθεκτικότητας (άρθρο 25 παράγραφος 7) και τουλάχιστον μία από τις πρόσθετες απαιτήσεις του άρθρου 25 παράγραφος 3 όσον αφορά κοινωνικές ή εργασιακές πτυχές, την κυβερνοασφάλεια ή την υποχρέωση διασφάλισης της έγκαιρης παράδοσης. Οι απαιτήσεις πρέπει να σχετίζονται με τη συγκεκριμένη τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 12 στοιχείο α), τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν πρόσθετα μη τιμολογιακά κριτήρια πέραν εκείνων που απαριθμούνται στο άρθρο 25, συμπεριλαμβανομένων κριτηρίων που δεν καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της ΝΖΙΑ. Εάν περιλαμβάνεται κρατική ενίσχυση, όλα τα μη τιμολογιακά κριτήρια πρέπει να σχεδιάζονται σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και, ειδικότερα, σύμφωνα με τα καθορισμένα ανώτατα όρια στάθμισης.

A. **Οι απαιτήσεις περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (άρθρο 25 παράγραφος 1 της ΝΖΙΑ)**

Το άρθρο 25 παράγραφος 1 της ΝΖΙΑ απαιτεί από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς να περιλαμβάνουν ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα των τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών που αποτελούν αντικείμενο της προμήθειας, όπως καθορίζονται μέσω εκτελεστικών νομοθετικών πράξεων. Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2026/718 της Επιτροπής ([9]) καθορίζει ελάχιστες υποχρεωτικές απαιτήσεις για την ανακυκλωσιμότητα των πτερυγίων ανεμογεννητριών. Το άρθρο 25 παράγραφος 1 της ΝΖΙΑ δεν συνεπάγεται υποχρεώσεις για τις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών και/ή τις πτυχές περιβαλλοντικής βιωσιμότητας που δεν καλύπτονται από τον εν λόγω εκτελεστικό κανονισμό ([10]). Ωστόσο, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν και στην περίπτωση αυτή να περιλαμβάνουν πρόσθετες απαιτήσεις ή κριτήρια ανάθεσης όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα στις διαδικασίες τους για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 25 παράγραφος 2.

Το άρθρο 25 παράγραφος 1 βασίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό που καθορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και, ως εκ τούτου, εφαρμόζεται από την ημερομηνία εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, δηλαδή από τις 30 Ιουνίου 2026.

B. **Οι πρόσθετες μη τιμολογιακές απαιτήσεις (άρθρο 25 παράγραφος 3 της ΝΖΙΑ)**

Η πρόσθετη μη τιμολογιακή απαίτηση του άρθρου 25 παράγραφος 3 εφαρμόζεται μόνο σε συμβάσεις έργων και συμβάσεις παραχώρησης έργων που περιλαμβάνουν τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών η οποία απαριθμείται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) της ΝΖΙΑ.

Η διάταξη αυτή απαιτεί από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς να περιλαμβάνουν τουλάχιστον μία από τις τρεις απαιτήσεις που απαριθμούνται σε αυτήν, και συγκεκριμένα:

— ειδική προϋπόθεση που σχετίζεται με κοινωνικά ή εργασιακά ζητήματα·

— απαίτηση απόδειξης της συμμόρφωσης με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας· ή

— ειδική συμβατική υποχρέωση έγκαιρης παράδοσης της συνιστώσας της σύμβασης που αφορά τις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών οι οποίες απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια).

1. *Η ειδική προϋπόθεση που σχετίζεται με κοινωνικά ή εργασιακά ζητήματα*

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον στόχο των στρατηγικών δημόσιων συμβάσεων στο πλαίσιο της ΝΖΙΑ, δηλαδή η προϋπόθεση θα πρέπει να έχει θετικό κοινωνικό ή εργασιακό αντίκτυπο στην παραγωγή της τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών που αποτελεί το αντικείμενο της οικείας σύμβασης. Στο πλαίσιο αυτό, οι προϋποθέσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 25 παράγραφος 3 στοιχείο α) θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να αφορούν την απασχόληση ατόμων που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες κοινωνικές ή επαγγελματικές δυσκολίες, τη συμμετοχή των ΜΜΕ, τη διενέργεια προμηθειών με βάση δεοντολογικά κριτήρια ή τις υποχρεώσεις κατάρτισης και μαθητείας. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν επίσης να αναφέρονται σε ειδικές κοινωνικές ή εργασιακές προϋποθέσεις που έχουν ήδη εφαρμόσει επιτυχώς, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές συνδέονται με το αντικείμενο της εν λόγω σύμβασης.

([9]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2026/718 της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2026, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις ελάχιστες απαιτήσεις περιβαλλοντικής βιωσιμότητας για τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που αφορούν ορισμένες τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών (ΕΕ L, 2026/718, 23.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2026/718/oj).

([10]) Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από άλλες νομοθετικές πράξεις. Για παράδειγμα, όσον αφορά τις αντλίες θερμότητας, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται ήδη να προμηθεύονται μόνο αντλίες που εμπίπτουν στις δύο υψηλότερες κατηγορίες ενεργειακής απόδοσης [βλ. άρθρο 7 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791]. Όσον αφορά τις μπαταρίες, οι απαιτήσεις περιβαλλοντικής βιωσιμότητας καθορίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό για τις μπαταρίες [κανονισμός (ΕΕ) 2024/1781].

Εάν τόσο το μέγεθος των δυνητικών προσφερόντων και προμηθευτών όσο και η αξία της τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών στη σύμβαση είναι συγκρίσιμα με τα μεγέθη των έργων στο πλαίσιο δημοπρασιών ανανεώσιμης ενέργειας, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παροτρύνονται να ευθυγραμμίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την ειδική προϋπόθεση του άρθρου 25 παράγραφος 3 με το αντίστοιχο κριτήριο προεπιλογής για τις δημοπρασίες που εμπίπτουν στην ΝΖΙΑ (βλ. άρθρο 26 της ΝΖΙΑ). Αυτό αφορά τις κοινωνικές πτυχές και τις πτυχές που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα του κριτηρίου προεπιλογής όσον αφορά την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά στις δημοπρασίες, οι οποίες εξειδικεύονται στο άρθρο 4 του εκτελεστικού κανονισμού για την ΝΖΙΑ ([11]). Κατά την ευθυγράμμιση της ειδικής προϋπόθεσης με το κριτήριο προεπιλογής, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι απαιτήσεις της προϋπόθεσης σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και δεν το υπερβαίνουν. Αυτό σημαίνει ότι τυχόν απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας και γνωστοποίησης πρέπει να εστιάζουν στις δραστηριότητες ή στις αλυσίδες εφοδιασμού που συνδέονται με το προϊόν, την εργασία ή την υπηρεσία που παρέχεται.

Παραδείγματα ειδικών προϋποθέσεων στις δημόσιες συμβάσεις που σχετίζονται με κοινωνικές ή εργασιακές παραμέτρους:

— Ο ανάδοχος δεσμεύεται στην πραγματοποίηση Χ ωρών εργασίας για προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης (π.χ. μαθητεία), καθώς και Υ ωρών για προγράμματα κοινωνικής ένταξης (π.χ. επαγγελματική επανένταξη για την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης).

— Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του που απορρέουν από τη σύμβαση, ο ανάδοχος λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των βασικών πτυχών της δέουσας επιμέλειας όσον αφορά κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ζ) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1760 για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα.

2. *Η απαίτηση απόδειξης της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας*

Το άρθρο 25 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΝΖΙΑ προβλέπει απαίτηση απόδειξης της συμμόρφωσης με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας. Αναφέρεται συγκεκριμένα στον κανονισμό για την κυβερνοανθεκτικότητα ([12]), ο οποίος θα εφαρμοστεί πλήρως από τις 11 Δεκεμβρίου 2027. Πριν από την ημερομηνία αυτή, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να απαιτούν από τους προσφέροντες να αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας της εθνικής και της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Η κυβερνοασφάλεια είναι μία από τις απαιτήσεις του άρθρου 26 για τις δημοπρασίες [βλ. άρθρο 5 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2025/1176]. Οι εθνικές αρχές παροτρύνονται να ακολουθούν τις προδιαγραφές που ορίζονται στο άρθρο 5 του εκτελεστικού κανονισμού ([13]) του άρθρου 26, όπου αυτό είναι δυνατόν.

3. *Η ειδική συμβατική υποχρέωση έγκαιρης παράδοσης*

Η υποχρέωση έγκαιρης παράδοσης θα πρέπει να αφορά ειδικά τη συνιστώσα της σύμβασης που σχετίζεται με τις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών. Θα πρέπει να απαιτεί την έγκαιρη παράδοση όλων των πτυχών που σχετίζονται με τις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, του σχεδιασμού, της αγοράς, της εγκατάστασης και της θέσης σε λειτουργία. Δεν είναι απαραίτητο να εφαρμόζεται στις λοιπές συνιστώσες της σύμβασης.

Όπως και για τα άλλα πρόσθετα μη τιμολογιακά κριτήρια, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παροτρύνονται να ευθυγραμμίσουν την ειδική προϋπόθεση με το κριτήριο προεπιλογής σχετικά με την έγκαιρη παράδοση του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ. Το άρθρο 6 του εκτελεστικού κανονισμού ([14]) παρέχει παραδείγματα σχετικών απαιτήσεων προεπιλογής.

([11]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1176 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης σχετικά με τις δημοπρασίες για την εκδίπλωση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

([12]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/2847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με οριζόντιες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας για προϊόντα με ψηφιακά στοιχεία και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 168/2013 και (ΕΕ) 2019/1020 και της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την κυβερνοανθεκτικότητα) (ΕΕ L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

([13]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1176 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης σχετικά με τις δημοπρασίες για την εκδίπλωση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

([14]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1176 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης σχετικά με τις δημοπρασίες για την εκδίπλωση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

Παράδειγμα συμβατικής υποχρέωσης έγκαιρης παράδοσης:

Η διάρκεια της προετοιμασίας και της εκτέλεσης των εργασιών που σχετίζονται με την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών συστοιχιών πρέπει να είναι έως και τέσσερις μήνες από την ημερομηνία έναρξης που ορίζεται στο έγγραφο της σύμβασης. Σε περίπτωση υπέρβασης της προθεσμίας ολοκλήρωσης που ορίζεται στη σύμβαση, ο ανάδοχος υποχρεούται να καταβάλει ποινική ρήτρα XXX EUR ανά ημερολογιακή ημέρα καθυστέρησης. Έπειτα από καθυστέρηση οκτώ ημερών, επιβάλλεται αυξημένη ποινική ρήτρα ύψους YYY EUR.

C. **Οι απαιτήσεις ανθεκτικότητας (άρθρο 25 παράγραφος 7 της ΝΖΙΑ)**

1. *Πότε λαμβάνεται υπόψη η συμβολή στην ανθεκτικότητα;*

Η απαίτηση ανθεκτικότητας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 25 παράγραφος 7 ισχύει μόνο για το τελικό προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία του για τον εφοδιασμό των οποίων η ΕΕ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τρίτη χώρα. Τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών απαριθμούνται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2025/1178 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025, για τον καθορισμό κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κατάλογο των τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων τους με σκοπό την αξιολόγηση της συμβολής στην ανθεκτικότητα ([15]).

Το άρθρο 25 παράγραφος 7 ορίζει την υψηλή εξάρτηση όσον αφορά τον εφοδιασμό. Περιλαμβάνονται δύο περιπτώσεις:

1) Πάνω από το 50 % του εφοδιασμού της ΕΕ με τελικό προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών ή κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο προέρχεται από μία τρίτη χώρα· Ή

2) Πάνω από το 40 % του εφοδιασμού της ΕΕ με τελικό προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών ή κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο προέρχεται από μία μόνο τρίτη χώρα ΚΑΙ το μερίδιο αυτό έχει αυξηθεί κατά μέσο όρο τουλάχιστον κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες σε δύο διαδοχικά έτη.

Διάγραμμα 1

Πότε πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συμβολή της υποβαλλόμενης προσφοράς στην ανθεκτικότητα

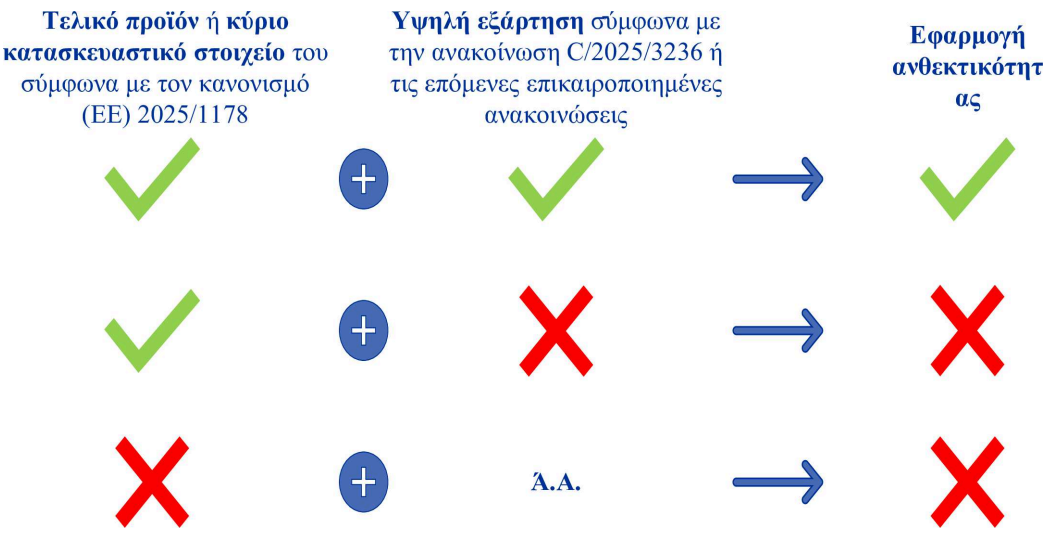

Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης, κάθε τρίτη χώρα που πληροί μία από τις δύο προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 25 παράγραφος 7 δεύτερο εδάφιο ορίζεται ως «δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού».

([15]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1178 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025, για τον καθορισμό κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κατάλογο των τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων τους με σκοπό την αξιολόγηση της συμβολής στην ανθεκτικότητα (ΕΕ L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

Τα μερίδια του εφοδιασμού της ΕΕ με τελικά προϊόντα τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους που προέρχονται από διαφορετικές τρίτες χώρες γνωστοποιούνται ετησίως από την Επιτροπή μέσω ειδικής ανακοίνωσης, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 της ΝΖΙΑ. Η πρώτη ανακοίνωση σχετικά με τις εξαρτήσεις στον τομέα των τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών έχει ήδη δημοσιευθεί ([16]) και εφαρμόζεται από τις 30 Δεκεμβρίου 2025. Οι υψηλές εξαρτήσεις επισημαίνονται με έντονους χαρακτήρες και χρώμα στον πίνακα 1 της ανακοίνωσης. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να συμβουλεύονται την ανακοίνωση σχετικά με τις εξαρτήσεις στον τομέα του εφοδιασμού με τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών αντί να υπολογίζουν οι ίδιες/-οι τις εν λόγω εξαρτήσεις.

Η εν λόγω ανακοίνωση θα επικαιροποιείται ετησίως. Ενδέχεται να μην παρέχει πάντα δεδομένα για τις εξαρτήσεις όσον αφορά όλα τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία. Η Επιτροπή κάνει επείγουσες προσπάθειες για τον καθορισμό της βάσης για τη μέτρηση των εξαρτήσεων όσον αφορά όλα τα εν λόγω κατασκευαστικά στοιχεία. Ως εκ τούτου, πρόσθετα δεδομένα θα προστίθενται σταδιακά σε μελλοντικές επικαιροποιήσεις. Για κάθε τελικό προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών ή κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο που δεν εμφανίζεται στην ανακοίνωση, μπορεί να υποτεθεί ότι δεν υπάρχει υψηλή εξάρτηση.

Προκειμένου να έχουν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς τον απαραίτητο χρόνο για να προσαρμοστούν στις επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με το μερίδιο του εφοδιασμού και των εξαρτήσεων της ΕΕ από διάφορες χώρες, θα παρέχεται πίνακας με τα επικαιροποιημένα δεδομένα στον ιστότοπο της ΝΖΙΑ περίπου έξι μήνες πριν από τη δημοσίευση της επικαιροποιημένης ανακοίνωσης. Ο πίνακας θα επικαιροποιείται το τρίτο τρίμηνο κάθε έτους, ενώ η επικαιροποιημένη ανακοίνωση θα δημοσιεύεται το πρώτο τρίμηνο του επόμενου έτους. Επισημαίνεται ότι τα δεδομένα που παρέχονται στον ιστότοπο της ΝΖΙΑ είναι ενδεικτικά, και μόνο η ανακοίνωση πρέπει να χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της εξάρτησης στον τομέα του εφοδιασμού όσον αφορά το άρθρο 25 παράγραφος 7 δεύτερο εδάφιο.

Διάγραμμα 2

Χρόνος παράδοσης για την απαίτηση ανθεκτικότητας

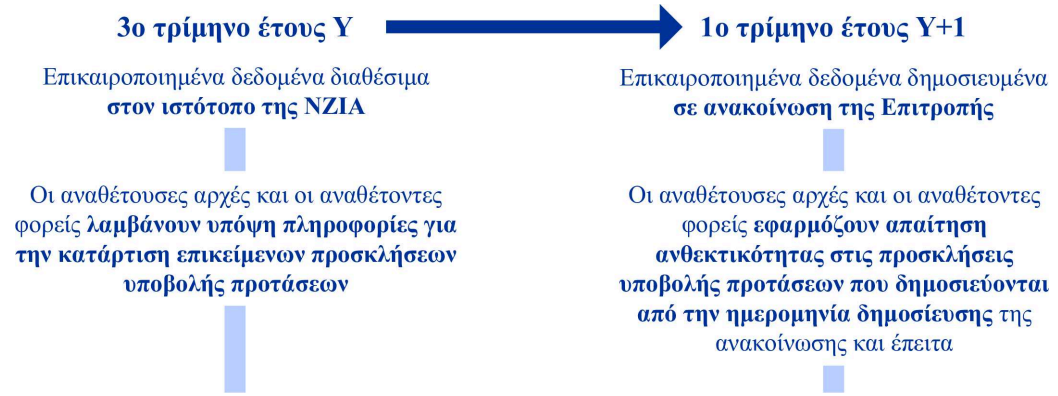

2. *Εφαρμογή των απαιτήσεων ανθεκτικότητας*

Η εφαρμογή των απαιτήσεων ανθεκτικότητας ενεργοποιείται όταν στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις εξαρτήσεις στον τομέα των τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών διαπιστώνεται η ύπαρξη υψηλής εξάρτησης για ένα τελικό προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών και/ή ένα από τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία του.

Το άρθρο 25 παράγραφος 7 στοιχεία α) και β) της ΝΖΙΑ περιγράφει τις βασικές απαιτήσεις όσον αφορά την ανθεκτικότητα:

— Στην παράγραφο 7 στοιχείο α) προβλέπεται ότι θα πρέπει να μη γίνεται εφοδιασμός σε ποσοστό ανώτερο του 50 % της αξίας του τελικού προϊόντος τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών από τη δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού.

Αυτό σημαίνει ότι το ήμισυ, κατ' ανώτατο όριο, του συνολικού κόστους του τελικού προϊόντος για την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα δεν μπορεί να προέρχεται από τη δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού. Για παράδειγμα, στην περίπτωση των ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων στέγης, η σύμβαση μπορεί να προβλέπει ότι έως το 50 %, κατ' ανώτατο όριο, του συνολικού κόστους των εν λόγω συστημάτων μπορεί να αντιστοιχεί σε συστήματα προερχόμενα από τη δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού.

([16]) Ανακοίνωση της Επιτροπής για την παροχή επικαιροποιημένων πληροφοριών για τον προσδιορισμό των μεριδίων του εφοδιασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τελικά προϊόντα και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους που προέρχονται από διαφορετικές τρίτες χώρες βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης (πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών) (ΕΕ C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

Ο υπολογισμός αυτός ισχύει για το κόστος που συνεπάγεται για την αναθέτουσα αρχή και τον αναθέτοντα φορέα η προμήθεια του τελικού προϊόντος τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών. Δεν υπολογίζεται ως το άθροισμα του κόστους των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων.

— Στην παράγραφο 7 στοιχείο β) προβλέπεται ότι θα πρέπει να μη γίνεται εφοδιασμός σε ποσοστό ανώτερο του 50 % της αξίας των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων από τη δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού.

Η απαίτηση της παραγράφου 7 στοιχείο β) ισχύει για τη συνολική αξία όλων των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων και όχι για κάθε επιμέρους κατασκευαστικό στοιχείο. Για τον υπολογισμό του μεριδίου που προέρχεται από τη δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού, απαιτούνται δύο πληροφορίες: 1) η καταγωγή κάθε κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου (βλ. τμήμα III.Γ.3) και 2) το μερίδιο αξίας κάθε κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου (βλ. τμήμα III.Γ.4). Η συνολική αξία όλων των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων που προέρχονται από τη δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % της συνολικής αξίας. Η επιλογή των κατασκευαστικών στοιχείων θα πρέπει να επαφίεται στον προσφέροντα (και όχι στις αναθέτουσες αρχές ή στους αναθέτοντες φορείς). Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται επαρκής ανταγωνισμός μεταξύ των προμηθευτών κατασκευαστικών στοιχείων και παρέχεται η δυνατότητα στους προσφέροντες να κάνουν τις πλέον οικονομικά αποδοτικές επιλογές κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων.

Διάγραμμα 3

Εφαρμογή του άρθρου 25 παράγραφος 7 στοιχείο β)

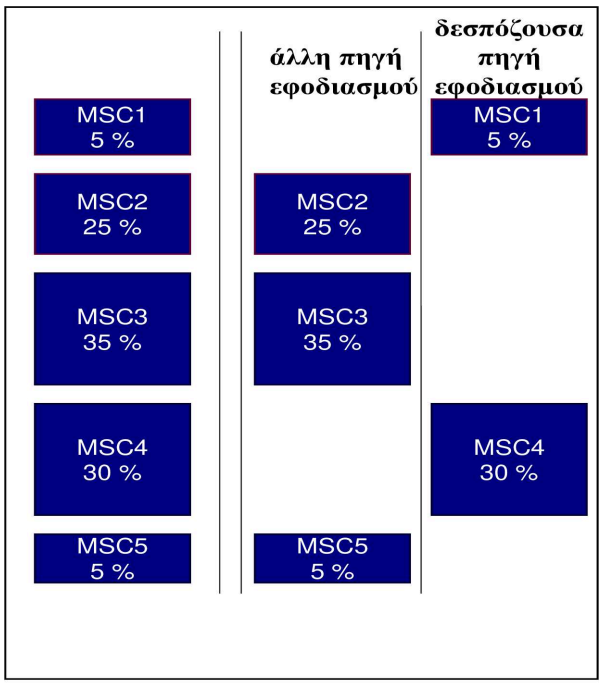

Αυτό απεικονίζεται στο απλουστευμένο παράδειγμα: αυτή η τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών αποτελείται από πέντε κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία. Ο προσφέρων προτίθεται να χρησιμοποιήσει προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών, το οποίο περιλαμβάνει δύο κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία προερχόμενα από τη δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού (με την επισήμανση «MSC1» και «MSC4»). Η συναρμολόγηση και τα κατασκευαστικά στοιχεία αντιστοιχούν από κοινού στο 35 % της αξίας όλων των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων. Στο παράδειγμα αυτό, τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία συμμορφώνονται με την παράγραφο 7 στοιχείο β).

Η απαίτηση ανθεκτικότητας ισχύει για τις συγκεκριμένες τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών που παραδίδονται στο πλαίσιο της σύμβασης και όχι για τη συνολική ή τη μέση πρακτική εφοδιασμού του προμηθευτή όσον αφορά το σύνολο της παραγωγής του.

Δύο διαφορετικές χώρες μπορεί να πληρούν τις προϋποθέσεις για να αποτελέσουν δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού —η πρώτη είναι δεσπόζουσα για το ένα κατασκευαστικό στοιχείο και η δεύτερη για το άλλο. Στην περίπτωση αυτή, η απαίτηση ανθεκτικότητας εφαρμόζεται σε κάθε χώρα χωριστά. Επισημαίνεται ότι, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης, το σενάριο αυτό είναι υποθετικό.

3. *Προσδιορισμός και επαλήθευση της καταγωγής των τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων*

Για την εφαρμογή του άρθρου 25 παράγραφος 7 της ΝΖΙΑ, οι προσφέροντες, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να γνωρίζουν την καταγωγή του τελικού προϊόντος τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων του. Η καταγωγή ενός τελικού προϊόντος τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων του θα πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([17]) (στο εξής: ενωσιακός τελωνειακός κώδικας). Ο εν λόγω κανονισμός θεσπίζει τους κανόνες και τις διαδικασίες για τις τελωνειακές πράξεις εντός της ΕΕ, οι οποίοι περιλαμβάνουν την έννοια των κανόνων καταγωγής για τον προσδιορισμό του τόπου καταγωγής ενός προϊόντος. Οι μη προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής βασίζονται στην κλάση του ΕΣ ενός προϊόντος. Όσον αφορά τις τεχνολογίες που υπόκεινται επί του παρόντος στην απαίτηση ανθεκτικότητας, το παράρτημα ΙΙ παρέχει επισκόπηση των σχετικών κλάσεων του ΕΣ. Οι μη προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής παρατίθενται στη σελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που παρουσιάζει τον πίνακα κανόνων του καταλόγου για την απόδοση μη προτιμησιακής καταγωγής σε προϊόντα (σύμφωνα με την κατάταξη στη ΣΟ) ([18]).

Όσον αφορά την απόδειξη της καταγωγής, σύμφωνα με τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα, εφαρμόζεται η αρχή της ελεύθερης προσκόμισης αποδείξεων. Ως εκ τούτου, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ευρύ φάσμα εγγράφων και αποδεικτικών στοιχείων για να αποδειχθεί η καταγωγή ενός τελικού προϊόντος τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών ή κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου. Επομένως, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητούν κάθε έγγραφο που παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες οι οποίες συνδέουν τα προϊόντα με τον τόπο κατασκευής ή συναρμολόγησής τους. Τα έγγραφα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τιμολόγια, αναγνωριστικούς αριθμούς προϊόντος, αύξοντες αριθμούς ή κωδικούς, πινακίδες κατασκευαστή, πιστοποιητικά καταγωγής, φορτωτικές και άλλα έγγραφα μεταφοράς, καταλόγους υλικών, πιστοποιητικά επιθεώρησης εργοστασίου ή συστήματα εκτέλεσης της κατασκευής.

Ενώ ο ενωσιακός τελωνειακός κώδικας εφαρμόζεται μόνο σε προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ, η ίδια τεκμηρίωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατ' αναλογία για τελικά προϊόντα τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία που δεν υπόκεινται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα. Σε αυτά περιλαμβάνονται τελικά προϊόντα και κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία που κατασκευάζονται στην ΕΕ ή εισάγονται ως μέρος ενός ευρύτερου προϊόντος. Στη δεύτερη περίπτωση, τα τελωνειακά έγγραφα παρέχουν απόδειξη της καταγωγής του ευρύτερου προϊόντος, αλλά όχι των συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων που είναι ενσωματωμένα σε αυτό.

Εκτός από τα αποδεικτικά έγγραφα, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει σταδιακά να βασίζονται σε ψηφιακά συστήματα ιχνηλασιμότητας που να καθιστούν δυνατή την επαλήθευση της καταγωγής και των αλυσίδων εφοδιασμού με ασφαλή και διαλειτουργικό τρόπο. Τα συστήματα αυτά θα μπορούσαν στο μέλλον να περιλαμβάνουν και ψηφιακά διαβατήρια προϊόντων. Εάν ο ανάδοχος δηλώσει ότι ορισμένα από τα προϊόντα του ή τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία του προέρχονται από τη δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δεν θα πρέπει να ζητήσει αποδεικτικό καταγωγής για τα εν λόγω προϊόντα ή κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία.

Εάν ο ανάδοχος δεν προσκομίσει σχετικά έγγραφα που να αποδεικνύουν την καταγωγή ή τον τόπο συναρμολόγησης ενός προϊόντος ή κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας θα πρέπει να θεωρήσει αυτομάτως ότι τα εν λόγω προϊόντα ή κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία κατάγονται από χώρα από την οποία η ΕΕ έχει υψηλή εξάρτηση ή συναρμολογούνται σε τέτοια χώρα.

Για να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση για τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς, η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν «λευκούς καταλόγους» προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας.

4. *Μέτρηση της αξίας των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων*

Για την εφαρμογή του άρθρου 25 παράγραφος 7 στοιχείο β) της ΝΖΙΑ, οι προσφέροντες, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να γνωρίζουν το μερίδιο αξίας κάθε κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου προς το τελικό προϊόν. Για τον σκοπό αυτόν, οι προσφέροντες μπορούν είτε να χρησιμοποιήσουν τα μερίδια αξίας αναφοράς που παρέχονται στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης είτε να αποδείξουν τα πραγματικά μερίδια αξίας των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων χρησιμοποιώντας κατάλληλα δικαιολογητικά έγγραφα.

([17]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([18]) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Table of list rules conferring non-preferential origin on products (following the classification in the CN) [Πίνακας κανόνων του καταλόγου για την απόδοση μη προτιμησιακής καταγωγής σε προϊόντα (σύμφωνα με την κατάταξη στη ΣΟ)], https://taxation-customs.ec.europa.eu/table-list-rules-conferring-non-preferential-origin-products-following-classification-cn_el.

Αξίες αναφοράς

Οι προσφέροντες μπορούν να χρησιμοποιούν αξίες αναφοράς προκειμένου να απλουστευθεί η εφαρμογή της απαίτησης ανθεκτικότητας. Το παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης παρέχει μερίδια αξίας αναφοράς για τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία των πλέον συναφών τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων. Τα μερίδια αξίας βασίζονται σε εκτιμήσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αντικατοπτρίζουν την αξία των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων ([19]).

Αξίες αναφοράς παρέχονται μόνο για τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών για τις οποίες υπάρχει εξάρτηση στο τομέα του εφοδιασμού ([20]) κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης. Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης μπορεί να επικαιροποιείται ώστε να παρέχει αξίες αναφοράς για πρόσθετες τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών, εάν αυτό είναι αναγκαίο, π.χ. όταν προκύπτουν εξαρτήσεις στον τομέα του εφοδιασμού για περαιτέρω τεχνολογίες. Οι τιμές αναφοράς μπορούν επίσης να επικαιροποιούνται ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς.

Πραγματικές αξίες

Τα μερίδια αξίας αναφοράς που προβλέπονται στο παράρτημα Ι ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν την πραγματική αξίας ενός κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου. Ως εκ τούτου, οι προσφέροντες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προσδιορίζουν τα μερίδια αξίας των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων τους και να χρησιμοποιούν τα εν λόγω μερίδια αξίας κατά την εφαρμογή της απαίτησης ανθεκτικότητας του άρθρου 25 παράγραφος 7 στοιχείο β) της ΝΖΙΑ. Στο πλαίσιο αυτό, οι προσφέροντες θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν στις αναθέτουσες αρχές ή στους αναθέτοντες φορείς τον τρόπο με τον οποίον υπολογίζουν το μερίδιο αξίας των κατασκευαστικών στοιχείων.

Για τον προσδιορισμό και την απόδειξη των μεριδίων αξίας που αποκλίνουν από εκείνα του παραρτήματος Ι ή για τη σύναψη συμβάσεων για τεχνολογίες που δεν απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, θα πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθες αρχές:

— τα μερίδια αξίας όλων των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων ανέρχονται αθροιστικά σε 100 %·

— κάθε επιμέρους μερίδιο αντιπροσωπεύει τη σχετική προστιθέμενη αξία της κατασκευής του κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου·

— πρέπει να παρέχεται κατάλληλη τεκμηρίωση των τιμών αγοράς και της καταγωγής των κατασκευαστικών στοιχείων, όπως περιγράφεται στο τμήμα III.C.3·

— οι αξίες των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων θα πρέπει να υπολογίζονται ώστε να περιλαμβάνουν τους δασμούς αντιντάμπινγκ, τους δασμούς κατά των επιδοτήσεων και τους συνήθεις δασμούς.

Όταν εκδίδεται τιμολόγιο σε άλλο νόμισμα, η αξία του πρέπει να μετατρέπεται σε EUR με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία του EUR που ισχύει κατά τη στιγμή της αγοράς.

5. *Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων*

Όπως και για όλες τις λοιπές απαιτήσεις, προϋποθέσεις και συμβατικές υποχρεώσεις του άρθρου 25, οι προσφέροντες πρέπει να δεσμευτούν ότι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, για παράδειγμα μέσω υπεύθυνης δήλωσης. Η συμμόρφωση στην πράξη μπορεί να αποδειχθεί αργότερα.

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς έχουν τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζουν πότε θα ελέγχουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις στην πράξη. Αυτό μπορεί να συμβεί σε διαφορετικά σημεία καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου. Ομοίως, εναπόκειται στη διακριτική τους ευχέρεια να καθορίσουν ποια έγγραφα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως επαρκή αποδεικτικά της συμμόρφωσης.

([19]) Η προστιθέμενη αξία των λοιπών κατασκευαστικών στοιχείων εκτός των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων δεν λαμβάνεται υπόψη στις εν λόγω εκτιμήσεις. Ως εκ τούτου, τα μερίδια αξίας ενδέχεται να υπερβαίνουν την προστιθέμενη αξία των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων όταν λαμβάνονται υπόψη όλα τα λοιπά κατασκευαστικά στοιχεία και τα στάδια της αξιακής αλυσίδας.

([20]) Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την παροχή επικαιροποιημένων πληροφοριών για τον προσδιορισμό των μεριδίων του εφοδιασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τελικά προϊόντα και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους που προέρχονται από διαφορετικές τρίτες χώρες βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης (πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών) (ΕΕ C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

Κατά τον καθορισμό των απαιτήσεων για την απόδειξη της συμμόρφωσης όσον αφορά την ανθεκτικότητα, είναι σημαντικό οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς να λαμβάνουν υπόψη τον χρόνο παράδοσης για τον προσδιορισμό του προμηθευτή του στοιχείου τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών της σύμβασης: ο ανάδοχος δεν θα είναι σε θέση να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία πριν από το στάδιο του έργου κατά το οποίο επιλέγονται οι προμηθευτές.

6. *Καθορισμός του αναλογικού τέλους [άρθρο 25 παράγραφος 7 στοιχείο δ) της ΝΖΙΑ]*

Όταν πρόκειται για διαδικασία υποβολής προσφορών που περιλαμβάνει υποχρεώσεις ανθεκτικότητας, η σύμβαση ανατίθεται στην καλύτερη προσφορά μεταξύ εκείνων που συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις ανθεκτικότητας και τις λοιπές απαιτήσεις. Όταν, σε μεταγενέστερο στάδιο, ο ανάδοχος δεν είναι σε θέση να παράσχει στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το άρθρο 25 παράγραφος 7 στοιχεία α) και β), οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τον ανάδοχο να καταβάλει αναλογικό τέλος ύψους τουλάχιστον 10 % της αξίας των συγκεκριμένων τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της σύμβασης —όχι της συνολικής αξίας της σύμβασης. Το τέλος ύψους τουλάχιστον 10 % πρέπει να εφαρμόζεται στην πλήρη αξία του τελικού προϊόντος μηδενικών καθαρών εκπομπών, εάν ο ανάδοχος δεν μπορεί να αποδείξει την πλήρη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις —ακόμη και στην περίπτωση που μέρος μόνο της τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών κρίνεται ως μη συμμορφούμενο.

Παράδειγμα: αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας προκηρύσσει δημόσια σύμβαση έργων για την προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστοιχιών. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η χώρα Χ αποτελεί δεσπόζουσα πηγή προμήθειας φωτοβολταϊκών συστοιχιών και ότι η διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας βάσει του άρθρου 25 παράγραφος 7. Κατά την εκτέλεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ζητά αποδεικτικά στοιχεία συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 7 στοιχείο γ). Ο ανάδοχος παρέχει σχετικό αποδεικτικό που βεβαιώνει ότι προμηθεύτηκε τις φωτοβολταϊκές συστοιχίες από πηγή εκτός της χώρας Χ, αλλά μόνο για το 30 % της συνολικής αξίας των φωτοβολταϊκών συστοιχιών που προμηθεύτηκε. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 7 στοιχείο δ), ο ανάδοχος πρέπει να καταβάλει αναλογικό τέλος ύψους τουλάχιστον 10 % της αξίας όλων των φωτοβολταϊκών συστοιχιών που προμηθεύτηκε στο πλαίσιο της σύμβασης.

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η αξία των τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Το αναλογικό τέλος πρέπει να αφορά την αξία των τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών που αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς. Για παράδειγμα, μια σύμβαση έργων για κατασκευαστικές εργασίες περιλαμβάνει την εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών. Οι τιμές των συλλεκτών είναι κατά 50 % χαμηλότερες από την τιμή της αγοράς. Δεν μπορούν να παρασχεθούν τα στοιχεία που απαιτούνται για να αποδειχθεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας. Το κατάλληλο τέλος πρέπει να αφορά μερίδιο αξίας του ηλιακού φωτοβολταϊκού συστήματος στην αγοραία αξία του και όχι στη χαμηλή τιμή που αναγράφεται στη σύμβαση έργων.

Όσον αφορά το αναλογικό τέλος, θα πρέπει να είναι αρκετά υψηλό ώστε να αποτρέπει στρατηγικές υποβολής προσφορών που συνεπάγονται εσκεμμένη μη συμμόρφωση με την απαίτηση ανθεκτικότητας, η οποία μπορεί να επαληθευτεί μόνο εκ των υστέρων. Το τέλος μπορεί να λάβει τη μορφή κατ' αποκοπή χρηματικής ποινής ή άλλες μορφές, κατά περίπτωση.

IV. **ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ**

Το άρθρο 25 παράγραφοι 9 και 11 επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς να αποφασίζουν να μην εφαρμόζουν τα κριτήρια βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 9, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποφασίσουν, κατά τη δημοσίευση της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων ή την έναρξη της διαδικασίας, να μην εφαρμόσουν τις απαιτήσεις περιβαλλοντικής βιωσιμότητας που ορίζονται στο άρθρο 25 παράγραφος 1 και τις πρόσθετες απαιτήσεις του άρθρου 25 παράγραφος 3 στις ακόλουθες περιπτώσεις:

— σε περίπτωση που, κατόπιν αντικειμενικής και διαφανούς αξιολόγησης, μόνο ένας οικονομικός φορέας θα ήταν σε θέση να προμηθεύσει την τεχνολογία [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο α)]·

— σε περίπτωση που παρόμοια προηγούμενη διαδικασία δεν κατέληξε στην υποβολή κατάλληλων προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο β)]· ή

— σε περίπτωση που οι διαφορές κόστους μεταξύ των συμμορφούμενων και των μη συμμορφούμενων προσφορών θα ήταν δυσανάλογες [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο γ)].

Όσον αφορά τα κριτήρια ανθεκτικότητας που ορίζονται στο άρθρο 25 παράγραφος 7, το σύστημα εξαιρέσεων διαφέρει. Το άρθρο 25 παράγραφος 8 προβλέπει αυτόματη και υποχρεωτική εξαίρεση όταν αυτό απαιτείται από διεθνείς συμφωνίες. Το άρθρο 25 παράγραφος 11 προβλέπει μια πιο περιορισμένη, εκ των υστέρων εξαίρεση: οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας μόνον στην περίπτωση που η συμπερίληψη των εν λόγω απαιτήσεων δεν οδήγησε στην υποβολή κατάλληλων προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας.

Λόγος εξαίρεσης ✓— αποτελεί πιθανό λόγο· ×— δεν αποτελεί πιθανό λόγο	Απαιτήσεις περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (άρθρο 25 παράγραφος 1)	Πρόσθετες απαιτήσεις (άρθρο 25 παράγραφος 3)	Απαιτήσεις ανθεκτικότητας (άρθρο 25 παράγραφος 7)
Ένας μόνο προμηθευτής	✓ Άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο α)	✓ Άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο α)	✗
Δεν υποβλήθηκαν κατάλληλες προσφορές	✓ — στο πλαίσιο παρόμοιας προηγούμενης διαδικασίας Άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο β)	✓ — στο πλαίσιο παρόμοιας προηγούμενης διαδικασίας Άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο β)	✓ — στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας Άρθρο 25 παράγραφος 11
Δυσανάλογο κόστος ή τεχνική ασυμβατότητα	✓ Άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο γ)	✓ Άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο γ)	✗
Διεθνείς συμφωνίες (π.χ. ΣΔΣ)	✗	✗	✓ Άρθρο 25 παράγραφος 8

A. **Μόνο ένας προμηθευτής [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο α) της ΝΖΙΑ]**

Η εξαίρεση του άρθρου 25 παράγραφος 9 στοιχείο α) της ΝΖΙΑ αναφέρεται σε μονοπωλιακή κατάσταση στην οποία η τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών μπορεί να παρασχεθεί μόνο από συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ως προμηθευτή και δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο. Εάν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διενεργήσουν προκαταρκτική ανάλυση της αγοράς και/ή προκαταρκτικές διαβουλεύσεις στην αγορά και διαπιστώσουν, κατόπιν διενέργειας αντικειμενικής και διαφανούς αξιολόγησης, ότι υφίσταται τέτοια μονοπωλιακή κατάσταση, μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν τις απαιτήσεις του άρθρου 25 παράγραφοι 1 και 3. Επιπλέον, η απουσία ανταγωνισμού δεν πρέπει να είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δεν επιτρέπεται να διαμορφώνουν τις τεχνικές προδιαγραφές ή απαιτήσεις κατά τρόπο που αποκλείει τον ανταγωνισμό. Αντιθέτως, η εξαίρεση ισχύει αυστηρά και μόνο σε αναπόφευκτες περιπτώσεις τεχνολογικής αποκλειστικότητας.

Η εξαίρεση θα πρέπει να εφαρμόζεται με διαφανή τρόπο, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι δεν υπάρχει εύλογος εναλλακτικός προμηθευτής ή υποκατάστατο και ότι η απουσία ανταγωνιστικών προσφορών δεν είναι αποτέλεσμα αυτοεπιβαλλόμενων ή περιττών περιορισμών στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διαδικασίας σύναψης σύμβασης για τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών.

B. **Μη υποβολή κατάλληλης προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο β) και άρθρο 25 παράγραφος 11 της ΝΖΙΑ]**

Όσον αφορά τις απαιτήσεις περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και τις πρόσθετες απαιτήσεις, η εξαίρεση του άρθρου 25 παράγραφος 9 στοιχείο β) επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς να μην εφαρμόζουν τις απαιτήσεις του άρθρου 25 παράγραφοι 1 και 3 όταν δεν έχουν υποβληθεί κατάλληλες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής στο πλαίσιο παρόμοιας προηγούμενης διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης που προκηρύχθηκε από την ίδια αναθέτουσα αρχή ή τον ίδιον αναθέτοντα φορέα κατά τα δύο έτη πριν από την έναρξη της σχεδιαζόμενης νέας διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Η οδηγία 2014/24/ΕΕ διευκρινίζει περαιτέρω πότε μια προσφορά ή αίτηση συμμετοχής θα πρέπει να θεωρείται «ακατάλληλη». Προβλέπει ότι:

«*Δεν θεωρείται κατάλληλη μια προσφορά άσχετη με τη σύμβαση και προδήλως ανίκανη, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές, να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης. Μια αίτηση συμμετοχής δεν θεωρείται κατάλληλη εάν ο σχετικός οικονομικός φορέας πρόκειται ή μπορεί να αποκλειστεί σύμφωνα με το άρθρο 57 ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που ορίζει η αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 58*» ([21]).

Θα πρέπει να τονιστεί ότι μια προσφορά ή αίτηση συμμετοχής δεν μπορεί να θεωρηθεί «ακατάλληλη» όταν η τιμή της υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Όσον αφορά τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας, το άρθρο 25 παράγραφος 11 μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο όταν έχει δρομολογηθεί διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης που περιλαμβάνει απαιτήσεις ανθεκτικότητας και η οποία έχει αποτύχει να προσελκύσει κατάλληλες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής. Δεν μπορεί να εφαρμοστεί βάσει παρόμοιας προηγούμενης διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης που δεν προσέλκυσε καμία κατάλληλη προσφορά ή καμία κατάλληλη αίτηση συμμετοχής, ούτε βάσει προκαταρκτικής ανάλυσης της αγοράς που καταδεικνύει ότι δεν θα υποβληθεί καμία κατάλληλη προσφορά ή καμία κατάλληλη αίτηση συμμετοχής εάν δρομολογηθεί διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης που περιλαμβάνει τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας.

Όταν πληρούται η προϋπόθεση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς έχουν τις εξής δύο επιλογές:

— ***Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.*** Εάν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν τη διαδικασία με διαπραγμάτευση, δεν επιτρέπεται να αλλάξουν κανένα στοιχείο της συγγραφής υποχρεώσεων ή των ελάχιστων απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων ανθεκτικότητας. Ωστόσο, θα είναι σε θέση να διαπραγματευτούν τις λοιπές πτυχές της σύμβασης.

— ***Μη εφαρμογή των απαιτήσεων ανθεκτικότητας.*** Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς μπορούν επίσης να επιλέξουν να δρομολογήσουν νέα διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων, η οποία αποσκοπεί στην κάλυψη των ίδιων αναγκών με την αρχική διαδικασία, αλλά χωρίς την εφαρμογή των απαιτήσεων ανθεκτικότητας. Στην περίπτωση αυτήν, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διαθέτουν μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά την τροποποίηση της συγγραφής υποχρεώσεων σε σχέση με την αρχική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

C. **Δυσανάλογες διαφορές κόστους [άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο γ) και άρθρο 25 παράγραφος 10 της ΝΖΙΑ]**

Σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 9 στοιχείο γ) και το άρθρο 25 παράγραφος 10 της ΝΖΙΑ, όταν η εκτιμώμενη διαφορά τιμής από την εφαρμογή της απαίτησης βιωσιμότητας (άρθρο 25 παράγραφος 1) και της πρόσθετης απαίτησης (άρθρο 25 παράγραφος 3) υπερβαίνει το 20 %, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποφασίσει να μη συμπεριλάβει τις δύο αυτές απαιτήσεις στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Η εκτιμώμενη διαφορά τιμής κατά 20 % θα πρέπει να αφορά το κόστος του στοιχείου τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών που περιλαμβάνεται στη σύμβαση προμήθειας και όχι την αξία του συνόλου της σύμβασης. Η αξία της προμήθειας θα πρέπει να εκτιμάται σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, κατά περίπτωση.

Το δυσανάλογο κόστος πρέπει να αξιολογείται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης. Η δυσαναλογία αποδεικνύεται μόνον εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας παρέχει αντικειμενικά και επαληθεύσιμα δεδομένα που αποδεικνύουν ότι, εφόσον όλες οι άλλες παράμετροι είναι ίδιες, η διαφορά κόστους μεταξύ μιας διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης που διενεργείται με τη χρήση των εν λόγω μη τιμολογιακών κριτηρίων και μιας αντίστοιχης διαδικασίας που διενεργείται χωρίς τα εν λόγω μη τιμολογιακά κριτήρια θα υπερέβαινε το 20 %. Ως «αντικειμενικά και επαληθεύσιμα δεδομένα» νοούνται τα δεδομένα που βασίζονται σε ανάλυση της αγοράς και καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίον η εφαρμογή των κριτηρίων θα αύξανε το κόστος των έργων για τα οποία υποβάλλονται προσφορές σε σύγκριση με ανάλυση κόστους αντιπαραδείγματος στην οποία δεν εφαρμόζονταν τα μη τιμολογιακά κριτήρια του άρθρου 25. Ως σημείο αναφοράς θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί το κόστος των πλέον πρόσφατων διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Τα δεδομένα πρέπει να είναι επαληθεύσιμα, υπό την έννοια ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με την ανάλυση που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.

([21]) Άρθρο 32 παράγραφος 2 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

Δεδομένου ότι οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς διαθέτουν έναν ορισμένο βαθμό ευελιξίας κατά την εφαρμογή των μη τιμολογιακών κριτηρίων —συμπεριλαμβανομένης, για παράδειγμα, της δυνατότητας να επιλέγουν από τα διάφορα πρόσθετα μη τιμολογιακά κριτήρια του άρθρου 25 παράγραφος 3 ή να εφαρμόζουν πρόσθετη μη τιμολογιακή απαίτηση σε σχέση με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 παράγραφος 2— η εκτίμηση της διαφοράς κόστους πρέπει να βασίζεται σε κριτήρια που έχουν τον μικρότερο δυνατό αντίκτυπο στο κόστος. Εάν τα κριτήρια που καθορίζονται στο εν λόγω χαμηλότερο δυνατό επίπεδο οδηγούν σε εκτιμώμενες διαφορές κόστους άνω του 20 %, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποφασίσει να μην εφαρμόσει τα μη τιμολογιακά κριτήρια του άρθρου 25 παράγραφοι 1 έως 4.

D. **Διεθνείς συμφωνίες [άρθρο 25 παράγραφος 8 της ΝΖΙΑ]**

Η εξαίρεση του άρθρου 25 παράγραφος 8 της ΝΖΙΑ καλύπτει το σενάριο στο οποίο η δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού είναι συμβαλλόμενο μέρος σε διεθνείς συμφωνίες για τις δημόσιες συμβάσεις. Προβλέπει ότι οι απαιτήσεις ανθεκτικότητας δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται σε τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών για τις οποίες η δεσπόζουσα πηγή εφοδιασμού δεσμεύεται από τη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις (ΣΔΣ) ή άλλες σχετικές διεθνείς συμφωνίες από τις οποίες δεσμεύεται και η ΕΕ, εάν η διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης καλύπτεται από το παράρτημα Ι της ΣΔΣ ή από άλλη σχετική διεθνή συμφωνία ([22]). Η εξαίρεση αυτή αφορά την καταγωγή των προϊόντων και όχι τον τόπο σύστασης του προμηθευτή.

Εάν εξετάσουμε το παράδειγμα διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης από αναθέτουσα αρχή της ΕΕ για την αγορά ηλιακής φωτοβολταϊκής εγκατάστασης, η διαδικασία καλύπτεται από το παράρτημα Ι της ΣΔΣ (πληρούται ο όρος 1). Η ανακοίνωση σχετικά με τα μερίδια εφοδιασμού της ΕΕ εντοπίζει υψηλή εξάρτηση (> 50 %) από τη χώρα Χ για την προμήθεια ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων (πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 25 παράγραφος 7).

— Ας υποθέσουμε ότι η χώρα Χ είναι συμβαλλόμενο μέρος σε σχετική διεθνή συμφωνία που ρυθμίζει τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων. Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις ανθεκτικότητας δεν χρειάζεται να εφαρμοστούν στα τελικά προϊόντα και κατασκευαστικά στοιχεία καταγωγής από τη χώρα Χ.

— Ας υποθέσουμε ότι η χώρα Χ δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος σε σχετική διεθνή συμφωνία που ρυθμίζει τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων. Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις ανθεκτικότητας πρέπει να εφαρμοστούν στα τελικά προϊόντα και κατασκευαστικά στοιχεία καταγωγής από τη χώρα Χ.

([22]) Το προσάρτημα Ι της ΣΔΣ περιλαμβάνει τα παραρτήματα 1 έως 5· περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_app_agree_e.htm. Το εργαλείο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «δημόσιες συμβάσεις για αγοραστές» μπορεί να είναι χρήσιμο για τον προσδιορισμό του αν καλύπτεται μια διαδικασία: https://webgate.ec.europa.eu/procurementbuyers/#/procumementlocation.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΞΙΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΜΕΡΙΔΙΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΗΔΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

Ηλιακές τεχνολογίες

Τελικά προϊόντα	Κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία	% του κόστους υλισμικού του τελικού προϊόντος
Υποκατηγορία: Φωτοβολταϊκές (Φ/Β) τεχνολογίες		
Ηλιακά φωτοβολταϊκά συστήματα (συστοιχία, σταθερό σύστημα στερέωσης, μεταλλάκτης)	Πολυπυρίτιο Φ/Β ποιότητας	7,2
	Πλινθώματα πυριτίου Φ/Β ποιότητας ή ισοδύναμα	6,4
	Φ/Β δισκία ή ισοδύναμα	9,5
	Φ/Β στοιχεία ή ισοδύναμα	20,4
	Ηλιακοί υαλοπίνακες	9,5
	Φ/Β συστοιχίες	26,6
	Φ/Β μεταλλάκτες	20,4

Τεχνολογίες χερσαίας αιολικής ενέργειας και τεχνολογίες υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Τελικά προϊόντα	Κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία	% του κόστους υλισμικού του τελικού προϊόντος
Υποκατηγορία: Τεχνολογίες χερσαίας αιολικής ενέργειας		
Χερσαίες ανεμογεννήτριες	Αεροδυναμικά καλύμματα (συγκρότημα)	8,4
	Πλήμνες στροφείου	2,4
	Κύρια έδρανα, έδρανα εκτροπής και έδρανα βήματος	5,9
	Συστήματα άμεσης μετάδοσης κίνησης (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας) και/ή συστήματα μετάδοσης κίνησης με κιβώτιο ταχυτήτων (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας)	12,9
	Μόνιμοι μαγνήτες ανεμογεννητριών	1,2
	Κιβώτια ταχυτήτων ανεμογεννητριών	8,4
	Πτερύγια	31,0
	Πύργοι	29,8
Υπεράκτιες ανεμογεννήτριες (χωρίς κιβώτιο ταχυτήτων)	Αεροδυναμικά καλύμματα (συγκρότημα)	5,8
	Πλήμνες στροφείου	3,5
	Κύρια έδρανα, έδρανα εκτροπής και έδρανα βήματος	5,8
	Συστήματα άμεσης μετάδοσης κίνησης (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας) και/ή συστήματα μετάδοσης κίνησης με κιβώτιο ταχυτήτων (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας)	15,0
	Μόνιμοι μαγνήτες ανεμογεννητριών	7,0
	Πτερύγια	15,2
	Πύργοι	8,1
	Θεμέλια/πλωτήρες (για υπεράκτια αιολική ενέργεια)	39,6

Τελικά προϊόντα	Κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία	% του κόστους υλισμικού του τελικού προϊόντος
Υποκατηγορία: Τεχνολογίες χερσαίας αιολικής ενέργειας		
Υπεράκτιες ανεμογεννήτριες (με κιβώτιο ταχυτήτων)	Αεροδυναμικά καλύμματα (συγκρότημα)	5,7
	Πλήμνες στροφείου	3,4
	Κύρια έδρανα, έδρανα εκτροπής και έδρανα βήματος	5,7
	Συστήματα άμεσης μετάδοσης κίνησης (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας) και/ή συστήματα μετάδοσης κίνησης με κιβώτιο ταχυτήτων (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας)	14,6
	Μόνιμοι μαγνήτες ανεμογεννητριών	1,1
	Κιβώτια ταχυτήτων ανεμογεννητριών	7,8
	Πτερύγια	14,9
	Πύργοι	8,0
	Θεμέλια/πλωτήρες (για υπεράκτια αιολική ενέργεια)	38,8

Τεχνολογίες μπαταριών και αποθήκευσης ενέργειας

Τελικά προϊόντα	Κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία	% του κόστους υλισμικού του τελικού προϊόντος
Υποκατηγορία: Τεχνολογίες μπαταριών		
Μπαταρίες	Συστοιχίες μπαταριών	10
	Δομοστοιχεία μπαταριών	10
	Στοιχεία μπαταριών	14
	Ενεργά υλικά καθόδου	27
	Ενεργά υλικά ανόδου	7
	Ηλεκτρολύτες	8
	Διαχωριστές	8
	Συλλέκτες ρεύματος (συμπεριλαμβανομένων λεπτών φύλλων χαλκού και αλουμινίου)	6
	Συστήματα διαχείρισης μπαταριών (BMS)	5
	Συστήματα θερμικής διαχείρισης μπαταριών (BTMS)	5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΛΑΣΕΙΣ ΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΕΛΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΜΗΔΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τελικό προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών	Κατασκευαστικά στοιχεία	Κλάση ΕΣ
Ηλιακά Φ/Β συστήματα	Πολυπυρίτιο Φ/Β ποιότητας	2804
	Πλινθώματα πυριτίου Φ/Β ποιότητας ή ισοδύναμα	2804
	Φ/Β δισκία ή ισοδύναμα	3818
	Φ/Β στοιχεία ή ισοδύναμα	ex3541 α)
	Ηλιακοί υαλοπίνακες	7005
		ex7006 β)
		7007
	Φ/Β συστοιχίες	ex8541 α)
	Φ/Β μεταλλάκτες	8504
	Φ/Β ιχνηλάτες και οι συγκεκριμένες δομές στερέωσής τους	8479
Ηλιοθερμικά συστήματα	Ηλιοθερμικοί συλλέκτες (μεταξύ άλλων επίπεδοι συλλέκτες, συλλέκτες με σωλήνες κενού, συστήματα με συγκεντρωτικά κάτοπτρα και συλλέκτες αέρα)	8419
	Ηλιοθερμικοί απορροφητές	8419
	Ηλιακοί υαλοπίνακες	7005
		ex7006 β)
		7007
	Ηλιοθερμικοί ιχνηλάτες και οι συγκεκριμένες δομές στερέωσής τους	8479
Τεχνολογίες χερσαίας αιολικής ενέργειας και τεχνολογίες υπεράκτιας αιολικής ενέργειας	Αεροδυναμικά καλύμματα (συγκρότημα)	8501
	Πλήμνες στροφείου	8412
	Κύρια έδρανα, έδρανα εκτροπής και έδρανα βήματος	8482
	Συστήματα άμεσης μετάδοσης κίνησης (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας) και/ή συστήματα μετάδοσης κίνησης με κιβώτιο ταχυτήτων (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας)	8501
	Μόνιμοι μαγνήτες ανεμογεννητριών	8505
	Κιβώτια ταχυτήτων ανεμογεννητριών	8483
	Πτερύγια	8412
	Πύργοι	7308
	Θεμέλια/πλωτήρες (μόνο για υπεράκτια αιολική ενέργεια)	7308

Τελικό προϊόν τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών	Κατασκευαστικά στοιχεία	Κλάση ΕΣ
Μπαταρίες	Συστοιχίες μπαταριών	8507
	Δομοστοιχεία μπαταριών	8507
	Στοιχεία μπαταριών	8507
	Ενεργά υλικά καθόδου	2842
		2841
	Ενεργά υλικά ανόδου	3801 10
	Ηλεκτρολύτες	2826
	Διαχωριστές	8507
	Συλλέκτες ρεύματος (συμπεριλαμβανομένων λεπτών φύλλων χαλκού, αλουμινίου, νικελίου και άνθρακα)	7410
		7607 11
		7607 19
		ex7506 α)
	Συστήματα διαχείρισης μπαταριών (BMS)	8537